

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 11 — kr.
Félévre . . . . . 5 " — "
Negyedévre . . . . . 2 " 50 "
Egy hónapra . . . . . 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA**

Hirdetési díj:
Négy hasabos petit sorért 3 kr. Nagyobb hirdetések a többzet
irdetéseik alkut szerinti jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díjmin
den külön beutalásért 30 kr.

Éjjeli ülések.

— Egy képviselő levele a feleségéhez. —

Budapest, június 10.

Ma chère,

Olvashattad tegnap az ujságokból, — a D. E. cicero betűkkel táviratban nyomatta le, tehát biztosan a szemedbe kellett, hogy tünjék, — azonban a pesti lapok is közölték, hogy ez a mi aranyos ravasz Bánffyik addig gombolgatta a fehér mellényét, mondhatom hogy pompásan áll a torzonborz bajuszához, (bizonyosan a vejétől vett leczkéket!) — míg végre ez az örökösen állig begombolkozott valódi diplomata (igaz, hogy ezek a fránya szélbaliak azt fogják rá, hogy azért nem jár a szája, mert nem tud okosat beszélni) ismét kitalált valamit, amivel a mind türethetlenebb juniusi melegben tarokkban elernyed (no ne tiltakozzál, csak tarokk volt, nem csendes, — hidd el, nem kerül naponta 15 krajczáromba.) elmehet felvillanyozni képes.

Alig két hete, hogy a snajdig Fejérváry benyújtotta a magyar katonai akadémiáról a törvényjavaslatot (ha láttad volna, miként szűköltek azok a véresszájú ellenzékiek, akik mindenáron engem is provizionistának akartak kikürtölni, holott egy árva garas sápot nem huzok sehonnan, — pedig de nagyon rám férne —) még a szegény Lehoczky otthagytta jegyzőséget sem birtam kitarokkozni magamnak, elszaladt vele Nyegre Laczi Máramarosba ünnepelni; hejh,

úgyes fiu az, az összeférhetlenséget is rábizta Bánffy (nem hiába professzort buktatott meg), alig két hete, mondom s már újra van meglepetése: éjjeli ülésekkel akarja lezáranyozni az obstrukcióba belemelegedett szélsőséget!

Ah, ma ehére! (Már engedj meg, kedvesem, hogy mindig francziául szólítalak, de hát tudod, ha az ember képviselő, ebben sem maradhat hátra: ki tudja, hátha kijár nekünk is egy kis grófság, mint Tisza Pistának) Micsoda eszme! Hogy fellelkesültünk mi fiatalok mindnyájan, mikor meghallottuk! Na Komjáthy! Most vesd el magadat métermázsás termeteddel a padon, mikor nem számíthatsz rá, hogy kipihened éjjel fáradalmadat! Istenem! ha ha ha! milyeneket is fogunk nevetni azon az ugrifüles kis Lulon, meg azon a marcsona Hentalleren (csak olyan kitünő vivó ne volna, majd mondanék rá valamit, így ugyebár ne tegyem?) hát még Lukács Gyula, az lesz csak dühös, hogy esténként nem csinálhatja a Nép Zászlóját (az, tudod, egy mérges kis ujság, melyet Gyula csinál, mondhatom, hogy nem merjük a kezünkbe venni, annyi rosszat beszél minden héten rólunk!) no meg az ügyvédek, mikor csinálják majd a keresztiket?! Hahaha! Nevezz édesem!

De a legtöbb bajuk a szónokoknak lesz: majd a részleteknél egy nap két

ülés, tehát mindig két beszéd! Nem bírják ők azt ki, hahaha! Pompás ember ez a Bánffy! Azért is kalodába tesszük az ujságírókat!

. . . De nini, hiszen két ülésből csak az ujságíróknak lesz hasznuk, kétszer üthetnek bennünket napjába! Meg aztán itt van a buffet is, ott kipihenhetik magukat Hentallerek s Pichler még jobban fog kiabálni éjjel, mint nappal, hiszen elemébe kerül. Jaj, mi lesz a 16 §-sal?!

Machere! Égesd el a levemet, va-hogy ujságíró kezébe ne kerüljön, még bajom lesz belőle! Hogyne, hiszen nekem nem szabad azt észrevennem, hogy Bánffy ez egyszer vízbe mártotta a puskaporát!

Isten veled, itt fogok én hűsölni, azaz hogy fűlni augusztusig is!

Csókol

D á r i u s.

A másolat hitelül:

Fejő.

BELFÖLD.

A főrendiházból. A főrendiház holnap pénteken d. e. 11 órakor ülést tart, melynek napirendje a következő: Elnöki előterjesztés. Az igazoló bizottság jelentése a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazításáról, valamint Csáky Pallavicini Zsigmond örgróf és Gyulay Sámuel gróf örökösjege főrendiházi tagok neveinek a jegyzékből való törlése tárgyában. A gazdasági bizottság jelentése a főrendiház 1898 évi költségelirányzatáról s több gazdasági ügyről. Az egyetem számára szükséges

kezdték. Kihallatszott a házajtón, hogy valaki azt kiáltja:

— Annaaa! . . .

— Mék, mék, felelte rá szinte öntudatlanul az asszony, — mögyök mán, kis pulykám.

Maté boldog mosolylyal tekintett utána. Messzi, a mezőség tulsó oldalán hirtelen hosszú tűzdarda jelent meg az égen s utána rögtön a föld peremén vörös világával feltűnt a mindenek élesztője a nap.

Libegett, egyre jobban mutatva magát. Maté eldobta az ágat s kalapját emelvén, köszönté.

Aztán nézte, mert soha ennek a nézésével betelni nem lehet. Az Isten küldötte ő, ki sirjából minden reggelén feltámad, lassan és méltóságosan.

Azonnal üdvözölni kezdik a madarak, s szarka csereg és a sas gyorsan emelkedik. mint illik is, hogy alantosai nevében tisztelje.

A Buböce megszólal az istállóban és azonnal ki is lép a kúthoz s a gazdára tekintvén a maga nyelvön pár rövid szóval mondja neki:

— Vízet, Maté, vizet a Buböcének.

A libák meg egyszerre nekiiramodnak és keresztül a sövényen.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Vándorló földek.

A „Debreczen” jogosított közleménye —
Írta: **Tömörkény István.**

Senki ebből a naphól nem gondolta volna, hogy mit lesz hozandó. Ugy kezdődött, mint a másik, az állatok is azok maradtak, amik tegnap, pedig mondták, hogy az állat megérzi, a veszedelmet. Bizonyos-e, senki megmondani nem tudja, mióta a régi boszorkányok elmúltak s ma már nincs ember, a ki a madarak és denevérek nyelvét értene. Egyedül a kútya az, amely néha világos napos delelőtön kifut az árnyékból a tanyaudvar közepére s föltartván a fejét, olyformán, mint mikor a ló szokott a felhőkre nevetni, idegen hangon hosszú, szomorú vonyításba kezd. Ez rendszerint nem jót jelent, az bizonyos. De ezuttal a kútya sem tett ilyest és semmi állatok nem nyugtalanokdtek. A lovak italt kaptak rendes időben hajnalitájon, és ugyanekkor a kakas az ő rég módján üdvözölte a hajnal csillagot. Feketésbe volt még a táj, de az akáczok fiatal levelei már ébredtek alvásukból, a jegenyek legleteje pedig bólogatni kezdett, mert apránként föltámadt a szélő.

Igy volt ezen a reggelen a tanyán. Hajnalhasadtán fölkel Fehér Maté és szétnézett az udvarbau az állatok között. A kútyát lánczára kapcsolta vissza az éjjeli szabadságából, amire a felesége is kijött a házból, fogadta az asszony jóreggel-kívánatát. Viktor a tyukokat nézte körül s kötőjéből sárga kását szórt az egészen apró fiókoknak. Maté egy ágat vett föl a kert mellől s védte a pár napos csibéket a falók kacsák rohama ellen. A kacsák már meg is fűrdtek akkorra a kut mellett a vízben s most el akarták enni a sárgakását a sárga csirkék elől. A gácsér vezette a tamaradást, de Fehér Maté jól a fejére ütött az ággal.

— Te rosz esont, mondta neki — eredj kigyót fogni, még majd hogy éppen téged traktálunk kásával.

— A gácsér — élemedett, okos káesa volt ez — el is ment és hápogva hívta maga után a hadát. Siettek, megkerülve a sövényt, ki az arokszélre s ott lármázni kezdtek nagyon.

— Tanakodnak most, hogy mit tevék legyenek, szóló Maté Vikornak. — Jót buztam a Makszi fejére.

Ezen nevettek. Viktor most elereszté a kötője sarkát s mind oda szórtá az ételt a csipogóknak. Mivelhogy odabent is csipogni

telekvásárlásokról és építkezésekről szóló javaslat és az e tárgyban a vallás és közoktatás miniszter által az országgyűlés elé terjesztett jelentésére hozott 1358 sz. képviselőházi határozat. Az állami hivataloknál alkalmazott díjnokok szolgálati és anyagi helyzetének javításáról szóló törvényjavaslat érdemleges tárgyalása. A főrendiház állandó igaz. bizottsága e hó 11-én d. e. 10 órakor ülést tart, melynek napirendje a következő: Döry József báró főrendiházi tag halálának bejelentése és Csaki Pallavicini Zsigmond örgróf s Gyulai Samuel gr. örökös főrendiházi tagok neveinek a főrendiek jegyzékéből való törlése. A főrendiház napközi bizottsága e hó 11-én d. e. nyilvános ülést tart, melynek napirendje az ez évi jun. és jul. havára két bíráló tag kijelölése képezi.

A magyar ref. tanítószövetség új jövő előtt.

— Az ev. ref. tanítók országos egyesületének értekezlete H. Bőszörményben. —

— Saját tudósítónktól. —

H. Bőszörmény, június 9.

Rendkívüli fontosságúak kell tartanunk a magyar református tanítók országos egyesülete tegnap f. hó 9-én H. Bőszörményben tartott értekezletének határozatait, mert azok hivatva vannak új erőt önteni az egyesület tagjaiba, hogy még jobban tömörüljenek össze érdekeik megővése, helyzetük javítására.

A gyűlésen, melyen S i n k a Lajos a kiváló krassói tanító elnököl, jelen voltak S i m o n Károly hadházi tanító társelnök, C s u r k a István debreczeni tanító, egyesületi főjegyző, D á v i d Mihály (Debreczen), D o b ó Sándor, Sólyom Antal és Lévy Márton (H.-Bőszörmény), V i n c z e József (Földes), mint a magyar protestáns tanítók országos egyesületéből az alábbi tárgyakban kiküldött szűkebbkörű értekezlet tagjai, azonkívül a h. bősörményi tanítótestület számos tagja, továbbá S z e n d i Imre tanító Debreczenből s még többen. Résztvett továbbá az értekezleten S o m o s s y Béla h. bősörményi polgármester, ki mindig meleg érdeklődést tanúsított a tanítószövetség törekvései iránt ifj. Sóvagyó Gábor a h. bősörményi ev. ref. egyház vallásos lelkületű derék főgondnoka.

— Ga-gá, mondják a libák a napnak s feleje terjesztik szárnyaikat.

A töröttlábu varjú, a tanyaudvarok humoristája már rég lejött a padlásfölgjáróról s ezúttal abban foglalatoskodik, hogy a zabos zsákon a lusta macskát költegeti, a farkát csipdeszén.

Az akácok teljesen fölébredtek, leveleiket szétbontják, illatuk azonnal érzik. A jegenyenyár zöld levele a szellőben fehér hamvas alját mutogatja. Mindez gyönyörű, nincsen ennél külön templom a világon.

— Kszü, pszü, kiáltja mérgesen a macska és jól pofonúti a varjút.

— Grá, grá, kurkurkur, felel rá emez ijedten s rögtön elugrik és billeg a kutya felé, hogy ezúttal most már majd ezzel társalog.

Máté néz és hallgat és áll elmerülve, így nyujtván imáját mindezekért annak, a ki ádta, Azután fogja a baltát s folytatja a dolgot ott a hol az este elhagyta és faragja az új kapubálványt s régi helyett, mert idővel még a kapubálványok is elmúlnak. Akkor kijön a pitvarajtóba Viktor, a karján két apró emberrel.

— Apja, mondja — apja!

Máté leteszi a baltát és odamegy. A Pistika, ez meg a Miska. Pistika a jobbadi, Miska a balabbi.

Tökéletes egygyek, mert ikrek, de mégis a Miska a tömbzsibb. Lyuk van a képin, ha nevet. Erről lehet megismerni, hogy melyik kicsoda.

— No, mit köll mondani? — kérdezi Viktor.

Az értekezletet, mely az egyház tanács-terében tartott meg, S i n k a Lajos lendületes és emelkedett szellemű beszéddel nyitotta meg, melyben rámutatott arra az utra, melyen a tanítószövetség haladnia kell ezután, ha boldogulását el akarja érni s különösen azon reformokra hívta fel az értekezlet tagjait, melyeknek megvalósítása végett épen őket küldték ki s ha ez sikerül hiszi is, hogy új közszellem ébred a tanítószövetségben s belatva elhanyagoltságát maga fog sietni első sorban ezen segíteni. Örömmel jelelte továbbá, hogy a ref. tanító egyesület zászlaja alá a tagok szépen gyülekeznek, az ország minden részében lelkesen fogadták ez egyesület megalkulását s tömegesen lépnek be a tagok sorába. Az ország tanítói örömmel látják őket elükön s jó kezekbe hiszik ügyüket letéve. — Majd elnök megnyitó beszédében a mély részvét hangján emlékezik meg N a g y Sándor ágyai ev. ref. lelkész elhunytáról, kibe a tanítószövetség igaz barátját vesztette el.

A remek elnöki megnyitó után az értekezlet elhatározta, hogy javasolni fogja a választmánynak, miszerint N a g y Sándor emléke jegyzőkönyvében megörökíttessék a családhoz részvétirat intézessék s sirkövének felállításához b i z o n y o s összeggel járuljon.

A tanterv revízió.

Ezután elnök felszólítja S i m o n Károly társelnököt, hogy az elemi iskolai tanterv revízióra vonatkozó javaslatát, melyet az elnök felkérésére vállalt magára terjessze elő. — S i m o n Károly alapos és mély tudásra valló tanulmányával fejtette, a már régen elavultnak nevezhető, megújításra váró egyetemes elemi iskolai tanterv alapszövegeit. Előadta az új tanterv alapelveit, melyet az értekezlet tagjai tetszéssel fogadtak.

Hosszas, élénk, széleskörű tudományos vita indult meg ezután S i m o n Károly kitűnő javaslata felett, melyben résztvettek V i n c z e József, C s u r k a István, D á v i d Sándor, S i n k a Lajos, kik mindannyian elismeréssel adóztak S i m o n Károlynak javaslatait. Az értekezlet elfogadta a javaslatban lefektetett alapelveket s újból felkérte S i m o n Károlyt, hogy a jövő évben tartandó nagygyűlés elé részletenként kidolgozva terjessze elő, mint előadó, az ev. ref. tanítók tanterv javaslatát.

— Addon Isztén jó löddelt. — Így véli Miska, hogy ezt kell mondani, A példán Pistika eszretelvé, szél:

— Addon Isztén jó löddelt.

— Ló löddelt, ló löddelt, köszönti vissza őket boldogan Maté, csók között. — És mindön kutyáim.

István és Mihály lekiváncsoznak a földre. Kissé hideg meg és harmatos, azonban azért nagyon jó.

A kicsi meztelen lábak edződést szívnak föl az áldott homokból.

— Ujság van, apja, szól Viktor mosolyogva. — Nagy ujság.

— No? mondja Maté.

— Hat nem találja kend el?

— Ujság? ismétli Maté. — Nem tudom, Nem vélök rá.

— Hát... folytatja dévajkodva Viktor

— Hát? Mond no, ha tudod.

— Hát épp ma két esztendősek a gyerekek.

— Oh! uram Isten, nevet Maté. — hát ijen vén népek már kentők, iftyurak?

— A! Bubóce! — mondja Miska a tehenére.

— A! Buboca! mondja Pista is.

— Ugyan hát mit adjak nekik k — szól Maté.

Tanyán nines játék a gyerekeknek, de nem is kell. Ott a liba, tyúk, csirke, kutya, macska sündisznó: mind jó barát. Egyedül ellenség a szanta varjú, mert az rendesen kiszedi Pistika kezéből a tejes kenyeret. Hát a dióval gurigázni a kutya! Vagy beleülni a talicskába ket-

A ref tanítószövetség jogos kívánságai.

S i n k a Lajos elnök terjesztette elő előadói javaslatát a népoktatási törvény revíziójára vonatkozólag, a mely javaslatokban a református tanítószövetség régi és jogos kívánságai vannak elsorolva.

Nagyobb és élénk vitát provokáltak a javaslatnak a járásköri tanfelügyelők felállításáról szóló része, mely állásokat tanítók tölteneinek be, továbbá a javaslatnak a tanítók szellemi niveaujának emelésére és a felügyeletre vonatkozó pontjai. A vitában S i m o n Károly, V i n c z e József, C s u r k a István, D á v i d Mihály vetek részt s végül elfogadják a talpraesett javaslatot egész terjedelmében s megbízták S i n k a Lajost, hogy ő terjessze elő a javaslatot a nagygyűlésen is, amelyet elfogadás után, mint a tanítószövetség jogos kívánságait memorandum alakjában terjeszteni fel az egyetemes ev. ref. kongrethez, mint az egyházi legfőbb hatóságához.

Szellemi központ Debreczenben.

Ezután következett az értekezlet legfontosabb tárgya, a ref. tanítószövetség legfontosabb kérdése, a hivatalos lapjának ügye. C s u r k a István adta elő az ügyet s szép szavakban fejtette, hogy mennyire szükséges van a ref. tanítószövetségnek egy hivatalos organumra.

Az előadói javaslat után az értekezlet elhatározta, hogy a H.-Bőszörményben megjelenő D o b ó Sándor tulajdonát képező „T a n i t ó k L a p j a - t”, mely eddig csak egyes tanítótestületek hivatalos lapja volt, 300 frtért megveszi s annak megjelenési helyét már valószínűleg e z é v j u l i u s 1 - t ó l D e b r e c z e n b e á t t e s z i s e z z e l D e b r e c z e n m i n t e g y s z e l l e m i k ö z p o n t j á v á v á l i k a ref. tanítószövetségnek.

A lap főszerkesztője C s u r k a István lesz, társszerkesztője pedig D o b ó Sándor, köréjük csoportosul azután az egész ref. tanítószövetség szellemi gárdája.

E határozat végrehajtására s ott a lap átvételére egy bizottságot küldtek ki, melynek tagjai lettek: C s u r k a István, S ó l y o m Lajos, D á v i d Mihály, S i m o n Károly és D o b ó Sándor.

Indítványok.

Több indítvány került ezután még napirendre, melyek között egyik legfontosabb az,

tősen, aztán hajtani a lovakat: Dü te Tárta, hóh hó! A homokba pedig olyan házakat lehet építeni, hogy az valóságos ritkaság. Maté bemege a belső házba és két darab egészen fényes krajezárt hoz elő.

— No netők. Egyik egyiknek, másik másikonak. De jól vigyázzatok rá. Ezen vész édes anyátok nektők ruhát. Ez pez, ugy néz-zétök.

— Péz, szól Miska.

— Ped, folytatja Pista,

Teljes csodálattal tekintik meg, különkülön egyik a másikat. A barnapiros apró arcukon a bámulat ül. Lám, ilyen is van a világon, a mit ők eddig soha nem láttak.

— Ni! mondják egymásnak.

Máté és Viktor nézik egymás mellett állván a husokból való húst s a vérükből való vért.

— Az enyimek, szól Viktor.

— Hat. Hogyne. Minden a tied manépen, felel évődve Maté.

Evel aztán megy is vissza az akácfa-rudhoz, a mit faragni kell. Az asszony a házba tér, hogy rendezkedjen. Így vannak egy darabig. — Viktor már mindent rendbe szedett s a konyhában foglalatoskodik, hogy a tejet melegítse a népeknek. A balta alatt kint kong a rud s recszen róla sorra az a darab, a mit Maté lehánt. Egyszer bekiált:

— Viktor te! Vidd be a gyereköket.

Az asszony kilép:

— Miért?

— Ugy nézőm, föltámad a szél.

Valóban, a tanya mellett a vetéseken a szélkiáltó madár erősebben hallatja szavát,

hogyan az értekezlet helyteleníti az állami tanítóknak az egyetemes országos egyesületből való kiválását, annyival inkább, mivel céljuk kizártnak mutatja azt a továbbra is fentartani kívánatos kartársi szeretetet, a melyekre pedig az egyetemes tanítósnak ép úgy mint a kiváltknak szüksége van. A kiválást felett rosszalását fejezte ki.

A korpótlékokra vonatkozólag Vincze József terjesztett elő indítványt, melyben bizalmát fejezi ki egyház és állam iránt a korpótlékok megadásáért, egyben elhatározta az értekezlet: figyelő állást foglal el, hogy kellő alkalommal a szükséges lépéseket megtehesse arra az esetre, ha az elkötelezett egyházak és állam törvényes és méltányos módon nem elégtentek ki a tanítósnak eme törvényben gyökerező jogát.

Ezzel a fontos értekezlet véget ért. Utánna a nagyvendéglőben összejövetel volt hol a bősörményi tanítótestület megvendégelte az értekezlet tagjait.

Munkások lázadása.

Saját tudósítónktól

Debreczen június 10.

A két főczinkos elfogatása.

A nádudvari veres munkáslázadás ügyében tegnap az az érdekes fordulat állott be, hogy a főczinkosokat elfogták.

Mialatt Nádudvar és környékén keresőket a csendőrség, addig Molnár és Nyomó Lakatos Lajos már Budapesten volt a k, résztvettek ott a szociálisták országos kongresszusán és beszédet intéztek a tömeghez.

Lakatos Lajos elmondta, hogy Nádudvaron értekezletre jöttek össze a községben a főszolgabíró és köztük tartózkodó három debreczeni elvtársat magához hívatta a község házára, a gyűlésen levők az utcára vonultak s várták társaikat. Egyszerre közéjük rontott a csendőrség s a tömegbe iött. Egy szerencsétlen munkást megölték a csendőrgolyók,

Lakatos Lajos erre előrántott egy véres körtőt s megmutatta a kongresszusra gyűlt szociális-

táknak, hogy nézzék, ez az áldozat véres a gyilkos golyótól látlyukasztotta kötője.

Erre a tömeg éktelen lármát csap és torkaszakadtából kiabálja: Gyalázat! Gyalázat! A kongresszus pedig elfogadott egy határozati javaslatot, mely élesen elítéli a csendőrök vérengzését.

Időközben a rendőrkapitányság kiküldöttjei letartóztatták a kongresszuson megjelent Nyomó Lakatos Lajost és Molnár Lajost. Mikor az elnök bejelentette, hogy a nádudvari kiküldöttet a rendőrség elfogta, a kongresszusi tagok felugráltak helyeikről, perczekig tartó zaj és izgatottság keletkezett, amelyet az elnökségnek alig sikerült lecsillapítania.

Ezután többen a napirendtől eltérőleg a Lakatos és Molnár nádudvari földművesek, mint mozgalom vezetői ügyét akarták bírálást tárgyává tenni, mit a hatósági biztos nem engedett meg.

Óriási zajtört ki erre úgy hogy a kongresszus felkellett oszlatni,

A kongresszus végül gyűlést rendezett a nádudvari küldöttek javára, elhatározta, hogy Polacsek Sándor dr. vezetésével deputációt küld a belügyminiszterhez azzal a kérelemmel, hogy a nádudvari küldötteket hazatérésük után ne üldözzék a hatóságok.

A budapesti rendőrség a gyűlés feloszlásáról a következő kommunikét közli.

A szociáldemokrata munkások ötödik országos kongresszusának ma délután megtartott utolsó gyűlését Léway Antal rendőrfogalmazó, mint hatósági biztos feloszlatta, miután a gyűlésezők a napirendtől eltérve, Lakatos Lajos és Molnár Lajos nádudvari földműves munkások letartóztatása iránt tett hatósági intézkedéseket bírálgatni kezdték.

Az említett letartóztatást a főkapitányság a debreczeni királyi törvényszék felhívására foganatosította.

Harsányi Gusztáv vizsgálóbíró különben nagy erélyvel folytatja a nyomozást s a vizsgálatot. A kedélyek, mint bennünket értesítenek, még most sem csillapodtak teljesen, a katonaság még a mai nap folyamán is Nádudvaron marad. Az agyonlőtt Garai Márton temetése tegnap folyt le. A te-

metésen az egész község megjelent s a korpótlékokat az elhalt neje s hat gyermeke azatta könyeivel. A sebesültek számát még most sem sikerült határozottan megállapítani.

Ujabban négy sebesültet puhalt ki a csendőrség, kik közül kétő életveszélyes sérüléseket szenvedett. Az eddig kipuhalt sebesültek száma tizenegy. Garai Endre dr. kir. ügyész a tegnap esti gyorsvonattal hazatért; Harsányi Gusztáv vizsgálóbíró még künn marad valószínűleg szombatig.

TARKA-ÉLET

Ad se ipsum.

Beteg vagy, óh S bestyén,
Beteg vagy szörnyű módon.
Hogy kin dül porfi testén,
Hitvány szokás, bár ódon.

Nyögdécselsz most, Sebestyén,
Jövőd miatt aggódol,
Képét sötétre festvén.
Lelked bús hangja vadol.

Ha meggyógyulsz, Sebestyén,
Rohansz megint előre,
Új élvezet keresvén —
S nem gondolsz a jövőre.

Sebestyén diák.

Mese Pipiske kisasszonynak.

Pipiske kisasszony, hat gyere ide! Ugy... Hadd borz oljam össze a hajadat. No te kis buksi, itt vagy? ... Új fel no, — ide az ölembe...

— Nem? ... Óh te kis bozár, hisz még neked szabad, hisz te még akár meg is csokolhatsz engem, te bogar, te kis Pipiske te! ...

Itt vagy hát, itt! úgy. Hajtsd ide a fejedt, ide, ahol a szívem úgy dobog... Miért dobog? ... Hogy miért dobog úgy miért Pipiske kisasszony? Hisz a te szived is dobog. Dobog a papáé, dobog a mamáé is... Hogy a Pistikeé dobog-e? Persze, hogy dobog. Meg hogy az Istenke szive is? ... Pipiske,

Főnt a jegényenyárfák tetejének birodalmában már zugás van. Hirtelen messze vékony hegy emelkedik a homokból, egyre nagyobb, egyre magasabb. Ott már a forgószél járja a boszorkánytáncot. Viktor épp hogy ölbe kapta a gyermekét s bevitte a házába már ide is érkezett süvöltve. Utánna nagy zugás következik és végig vágat a tájon a száraz vihar. A góyafészek lerepül a kemény tejejéről és száll messze, az apró golyókkal egyetemben. A jegények sírnak és a nagy elhajlásokban pattog a derakuk. Minden ami csak állat, sietve menekszik az udvarból a föld alá. — A Náci varju nagyon jól megfér most a Jancsi macskával. — Minden madár elül, csak a szélkiáltó szava hangozabb egyre, amely bolondul szaladgál a fejt épp most hányó buzavetés között.

Maté sietve futkos az udvarban, besukva minden ajtót, ablakot a mi nyitva volt. Néhány éltévedt apró csibét fölszed s bedobja a kotlóshoz, az ágakról leszedi a kőcsöngöket s a földre fekteti. Az idő pedig mindig nagyobb. A szénapadlás elül elfujta a nehéz létrát és bontozatja már a ház tetejét. Egyre lejjebb száll, a földet keresi, hogy abban kártegyen. Mikor aztán leér, hogy egész hatalmasával söpri a fűvet, a homokot, egyszerre semmit sem lehet látni.

Ez az idő, mikor a vasjárómszög megtanul repülni. Nincs levegő, se ég, se föld, csak homok van, szálló repülő homok, mely elfog mindent és betemet mindent. Rettenetes a zugás, kétágu öreg törzsek ketté hasadnak fiatal fak gyökereitől fordulnak ki s a földre fekszenek, azon henteregvén. A föld fölszáll a

levegőbe, a föld utazik és nő a homok, mind egyre nő. Maté kiáltana bele a zivatarba, de nem bír, a röplő homok urra lett az emberen.

— Isten hol vagy? — szól elhaló szava.

Még egy ideig dőnek a fák és víz mindent a szézivatar: gerendát, szénabogját, azután haragja kezd előlni. Egy nagy utolsó fuvás elviszi még a galambok ducát, azután óriások hosszú sohajtásával elvesz a zivatar. Vonul odább, három négy forgószél homok hegye fut végig a tájon, távolodóban.

A homok lassankint leszáll, a reszkető levegő elesöndösül. Maté razza magaról a földet, ami ellepte és mély szomorúsággal néz végig a tájon. Lam mit hozott a nap, a szálló homokban, ami ellepte az udvart; a sövény ajtóig megy, hogy megnézze azt amit megnézni rettegés és leki ki-zenvedés: mi lett a vetésből Isten ezen csapása után.

Am a sövény ajtót kinyitni nem lehet úgy tele van fujva mindennel, fával, kóróval, vödörrel, homokkal. Hát csak a sövény fölött tekint szét a fekvő-egre és amint a szurós ágak szét hajlítván, tekintete a vetésekre esik följjadul.

Mintha kétágu szigonyonnyal szaggatná a szivét, mintha kalapácsesal vernék a fejét, a homokkal lepelt haját a vihar boszorkányai A nyilegyenes taj most dombos, hepe-hupás. Ahol a buzavetés állott, nagy, tágas mélyedés látszik, mint amilyen a kiszaradt tófének szokott lenni, ahol pedig az árpa virult, ott se síkság, se árpa, hanem magas dombold: a buzavetés földestül átvándorolt az árpave-

tésre. Látván ezt, s a maga tiszta eszével azon pillanatban fölfogva e dolgok következményeit, Maté szeméből kicsurrann a köny és vize elvész a képét borító homokban.

Ugy érzi, az esze pusztul s minden, ami a világon van, előtte elfeketedik. Lassan megfordul az ember. Visszamegy a házig s éppen akkor mikor Viktor halványan nyitja az ajtót, szemközt ér vele.

— Viktor, mondja megtört szomorúsággal, — látod-e? Látod-e? Nézd, nincs semmink. A mi a jobb kezével adott az Isten, elvotta.

A bal kezével járt itt. Nezd. Elpusztultunk. A nincsetlenségbe jutottunk. Mivel érdemeltük?

A szeretett ember, könyözött, poros arcára függeszti szemét az asszony és az ajtóte fába fogózik e megrendű esek alatt szótalan.

Ki tudna erre mit felelni? Ő is csak úgy van mint amaz, itatni kezdi az egereket a szeméből s állnak a pusztulás közepett halgatólag.

Am Miska felretolja az anyja szoknyáját és előlep. Csilló az kezében az új krajczár és kínálva nyújtja az apji fele.

— A! Apám! Péz!
Pistika a másik oldalon következik elő röviden kínálva vagyonát:
— Péz! Péz!

Fehér Maté letérdelt az istenhozza homokba, atvette két karjával két gyermeét és Viktora nézett. — könyezése már elcsillapodott.

Pipiske, te nagyon kíváncsi vagy, mindjárt nem mondok mesét . . .

Most már meg is esőköltél. Ejnye, de édes a csókok Pipiske . . . Ilyen macska, ilyen hízogó cicca vagy te, hisz én téged mindjárt megeszlek . . . Hanem . . . Ugy-e hogy megijedtél? Nem? Nem te kis bogár? . . . Pedig, hujj! Mondtam, hogy ne társd el a szádát, ahol ni! . . . belerepült a — vad darázs . . .

Jujujuj Pipiske! Ne sirj ám. Hisz csak mese volt az egész . . . Csunya mese volt? Tudod is te mi a csunya! Tudod te? . . . Hogy a bácsi is, már hogy én is csunya vagyok? No lám mégis tudsz már te valamit kis Pipiske? Most pedig meressed ám reám azt a mélységes nagy tiszta szemeid, mert most kezdem még csak a mesét . . . Nem az aranyvárról, nem az aranyalmás kisasszonyról . . . A Bodri kutyáról, ugy-e bizony hogy? . . . Hanem — hallod te kis Pipiske — azt mondják, hogy te rossz vagy, hogy te nem vagy szófogadó, hogy te sokat megrikatod, sokat megboszantod a mamádat? . . .

Hisz te akkor rossz vagy, hisz téged akkor megver az Isten . . . Milyen az Isten? — kérde. — Van-e annak szakálla? . . . Van bizony! Hogy olyan nagy, mint a nagyapának? . . . Olyan bizony! Fehér? . . . Fehér bizony! Hogy van-e leniája? . . . Te, te kis füles bogár, te Pipiske, nem úgy veri az meg a rossz gyermeket. Hát hogy korbács-csal? . . . Még avval sem! Hanem elviszi a mamáját, messze . . . Hová? . . . Ki tudná azt megmondani . . . Messze . . . A pipiske árván marad, mint a te csunya bácsid! Hát hogy az is rossz volt? Rossz az, nagyon rosszabb, mint a Pipiske, pedig, hogy szerette a mamája, pedig milyen szép volt a mamája . . . Pipiske rossz annak aki árva, Pipiske rossz annak, akinek nincsen m a m á j a mert . . .

. . . Henyje te kis Pipiske, enyje . . . Ni hogy becsukta a szemét. Milyen hosszú a szempillája. Milyen fehérség az orcacsakája, meg szája is . . . Elaludt . . . Vajon mit nyöszörög mosolyogva?

— M a m á m . . . Csitt Kati, csitt! Pipiske kisasszony alszik . . . Aludj kis Pipiskem . . . Olyan fiatal, olyan szép, olyan jó anyád van neked is . . . Almodj kis Pipiskem, aludj! . . . Csitt Kati, csitt!

Paulus.

A huskérés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jun. 10.

A huskérés rendszabályozása tárgyában kiküldött bizottság tegnap délután tartotta első ülését a városháza nagytermében Körner Adolf tanácsnok elnöke alatt. Megjelentek: Boczkó Sámuel rendőr főkapitány, Csáky János vágóhídi igazgató, Varga Károly I. aljegyző, Megyesi Ferencz számvevő, Horváth István vár. biz. tag. és Tóth László róm. kath. elemi iskolai tanár; meghívott a mézáros ipartársulat elnöke Szentesy János is.

A küldöttség mindenképpel felolvastatta az 1884. XVII. ik t. cz. idevonatkozó szakaszait s megismerkedett az e tárgyban kibocsátott miniszteri rendeletekkel; majd elhatározta, hogy a tanács által rendelkezésére bocsátott összegből egy hizott és egy sovány marhát vásárol és pedig tekintettel arra miszerint a mézárosok most emelték a husárakat, tehát haladéktalanul ugyanezidőben kell a próbát megejteni, megbízott az elnökség annak eszközésével a vett jószágoknak a közbizonyon levágatása és a kimérés után az eredményt bejelenti a tanácsnak, mely az I-ső fokú iparhatóság és a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása után fogja a husárakat a talált eredmény az igazság és méltányosság

alapján meghatározni, hogy a nagy közönség megnyugvást találjon, a mézárosok pedig a törvény által is jelzett tisztes és egészséges polgári hasznot lássanak.

A bizottságban ez az elasztikus fogalom is kérdés tárgyát képezte, hogy tulajdonképpen mi hát az a tisztességes polgári haszon?

A köznap ember felfogása szerint a befektetett tőkének 6—8%-ja már az, de vajjon mézárosi szempontból meglehetően eonyivel elégedni.

A bizottságnak egy tagja, ki szakértelme és igen higgadt gondolkodás módjáról ismeretes, kérte a bizottságot, hogy ne úgy bírálja el a mézárososágot és az ehhez hasonló foglalkozást, mint más iparágat, itt nem szabad úgy számítani, mert sokféle esélyek játszanak közre; ő tehát azt javasolja, hogy fogadja el a bizottság egyelőre, miszerint a **mészáros, mester tisztességes polgári haszna minden levágott és kimért marhát után egyremásra 5 forintban állapíttassék meg.**

Ezt a bizottság minden tagja — elfogadta és így — most már csak a próbavágás van hátra, melynek eredményéről annak idején értesítendjük t. olvasóinkat.

Ujdonságok.

* **Vizsgálat a nizzai kiállítás ügyében.** Az emlékezetes nizzai kiállítási humbug ügyében, melynek tudvalevőleg három debreczeni iparos áldozata lett, Simonyi Imre kir. tan. polgármester még a szédelés kiderülése után rögtön felirt a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez az iránt, hogy miképen járjon el ez ügyben, a kiállítási érmeiket kiadja-e az iparosoknak, vagy pedig megtagadja azt. A kereskedelmi m. kir. miniszter igazságosan akarván eljárni ez ügyben, mielőtt döntött volna a kérdésben, Simonyi polgármester feliratát elküldte a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához, hogy tartson ez ügyben pártatlan vizsgálatot és tegyen erről neki mielőbb véleményes jelentést. A kamara ez alkalmat felhasználva, kiterjeszkedik az Európászerte üzött humbugokra s erre vonatkozólag is kérni fogja a miniszter intézkedését. — Különben a kamara számos adatot gyűjtött már össze a nizzai hotelszerű, ponyvás kiállításról s nemsokára kiballgatja a három debreczeni kiállító is. Mi hiszük, hogy a megtartott vizsgálat csak megerősíti a mi állításunkat s meggyőzi a kiállítókat, de egyszersmind lezárolja azon híreket is, melyeket a nizzai kiállítás magyarországi képviselőse a fővárosi, vidéki, sőt a helyi lapok közül is kettőben (a Debreczeni Reggeli Ujságban és a Debreczeni Hirlapban) terjesztett a mi állításaink megdöntésére s a melyet különben nekünk is beküldtek, hogy 3 frtért közöljük le, a mit mi persze nem voltunk szivesek megtenni. Érdeklődéssel várjuk az ügy végső fejleményét, mely hiszük szomorú tapasztalatot fog szerezni a hiszekeny debreczei iparosoknak.

* **Jog és pénzügyi bizottsági ülés.** Debreczen sz. kir. város jog és pénzügyi bizottsága június 12-én d. u. 3 órakor a városháza nagytermében Vecsey Imre tanácsnok elnöke alatt ülést tart, melynek legfontosabb tárgya a város erdei termékeinek értékesítése ügyében tett ajánlat tárgyalása lesz. Ezenkívül még több kisebb folyó ügy lesz napirenden.

* **A tanári körből.** A debreczeni tanári kör június 12-én d. u. 5 órakor tartja az év. ref. kollegium kistanács termében évzáró gyűlését, a melyre a kör t. tagjait ezúton is meghívja az elnökség.

* **Mire jó az ipartestület?** A honvédelmi miniszter a ker. és iparkamarához ma érkezett leiratában tudatja, hogy a honvédség 1898 évi lábbeli szükségletének 50 százalékát vagyis 7900 pár bakancsot, 12100 könnyű cipőt a hazai kisiparosokkal szándékozik elkészíttetni, — hívja fel tehát a kamara a vállalkozni óhajtó szakbeli iparosok figyelmét arra, de, — és itt a bökkenő — csakis valamely ipartestület kötelékébe tartozó iparos kaphatja meg a munkát, mivel pedig Debreczenben ipartestület nincs a debreczeni lábbeli készítő iparosoknak ettől a munkától koppan az álluk.

* **Királyi elismerés.** Ő Felsője a király Váczy Jánosnak, mint az ezredévi kiállítás debrecz ni kerületi nagybizottság alelnökének a kiállítás körül kifejtett érdemeiért elismerő levelet küldött.

* **Közzemlére kitétt zárszámadás.** Az 1895/96 évi utadó zárszámadás a mai naptól kezdve 15 napig közszemlére van kitéve a polgármesteri hivatalban, hol az érdekeltek megtekinthetik s az ellen felelőzéssel elhetnek június hó 25-ig.

* **A husarak Budapesten és Debreczenben.** A budapesti központi vásárcsarnok hivatalos jelentése szerint a husarak június 8-án a következők voltak: Marhák: I oszt. 50—55 kr. II oszt. 46—50 kr. III oszt. 30—44 kr. Borjú 50—60 kr. illetve 40—45 kr. Birkák: 36—44 kr. illetve 30—36 kr. kilója. Bárányok darabja 1—150 kr. — Ezekkel szemben a debreczeni husarak ezek:

Marhák: I oszt. 52 kr. II o. 48 kr. III oszt. 44 kr. kilónként. Borjú húst, sulyra Debr. ben nem mindég kapni, mert törvény és szabály ellenére a piacon még most is darab száma arulják a kofák. Birkák húst szintén. Sertés húsa 60, 56, 44 kr. Bármely elfogulatlan ember összehasonlítást tesz a kétrendbeli árak között, kénytelen átlátni hogy Debreczenben nem normálisak a viszonyok s a bajon mielőbb segíteni kell.

* **Fadallah itthon.** Bábólnán, ezen a pompás és mintaszerű mentelepen pünkösdi vasárnapján, egy opera színpompájával vonult be az a nyolcz gyönyörű arabs mén, amelyet a magyar állam megbízásából vásároltak nemrégiben a sziriai tenyésztőtől. A méneket Fadallah Elhadad alezredes a debreczeni mentelepen parancsnok, több tiszt és altiszt s két arabs kísérté odaig távoli hazájából. Amikor nemrégiben felmerült az a terv, hogy a bábólnai ménes számára arabs telivérekelt szerezzenek, az intéző körök Fadallah Elhadadot, aki már 1845-ben is járt Ázsiában ilyen megbízással, küldték ki Szíriába. Az alezredes mellé, aki több altisztet és közlegényt is magával vitt távoli útjára, Gaudernak főhadnagyot osztottak be. Az expedició márciusban kelt utra, s hatvan napon át kóborolt fardhatatlanul a sziriai pusztaságokon. Valóságos Odüsszeia volt ez a két hónapos utazás; a derék katonák nem egy súlyos napot töltöttek el élen és szomjan, boduin-sátrak alatt, amíg a nyolcz kitünő telivért összeválogatták. Májusban végre egy Lloyd-hajóra szálltak, magukkal hozván azt a két fiatal darab legényt is, akik a hajón a lovakat gon-

dozták. A csapat pünkösdi vasárnapján érkezett meg Bábónába, ahol nagy ünnepléssel várták őket a ménlepel egész tisztikara, sőt a lakosság is kivonult, hogy az arabs módra felkantározott, gyöngyökkel díszített teliverekben gyönyörködjenek, s hogy a kis expedíció tagjait megjelenezze. A két arabs, aki igazi elragadtatással nézte végig a mintaszerű ménlepet, a legnagyobb díszretekkel beszél a vendégszerető magyarokról. Fadallah néhány nap múlva visszatér állomására, Debreczenbe.

* Állami ösztöndíj iparosok részére. A debreczeni kir. és iparkamara tudvalevőleg 300 ft állami ösztöndíjra hirdetett pályázatot szorgalmas iparos ifjak részére. E pályázat határideje f. hó 13-án jár le. Eddig csupán 3-an pályáztak a mi igen csekély eredmény, felhívjuk tehát a pályázói kívánókat, hogy kérvényeiket a kamarához minél előbb nyújtsák be.

* Vasuti altisztek mulatsága. A m. kir. államvasutak Debreczenben lakó altisztei és szolgálói — mint értesítjük — saját betegsegélyező pénztárak gyarapítására júl. hó 4-én az épülő új m. államvasuti gépjavitó műhely nagytermében nyári táncmulatságot rendeznek, melynek előkészítésére már meg is választották a r. bizottságot. Ennyit a mulatságról egyelőre, majd annak idején a bővebb részleteket is közölni fogjuk, ha azokat a bizottság megállapította.

* Újabb vizsgálat a Dogály meggyilkoltatása ügyében. Majdnem egy évtized múlt el azóta, hogy B.-Szt.-Mihályon álarcos rablók hatoltak be az öreg Dogály József kastélyába s az ágyban fekvő tehetetlen beteg embert meggyilkolták s kirabolták. Ez a vakmerő gyilkosság annak idején az egész országban nagy szenzációt keltett. A csendőrség hosszú ideig kereste a gyilkosokat, de nem bírt nyomukra akadni, sőt még kiletüket sem tudta meg. A meggyilkolt családja ezer forint jutalmat tűzött ki a gyilkosok kézrekerítésére, illetőleg feljelentésére. Nemsokaig vártak. A gyilkosság végrehajtóit feljelentette Szentkuthy Árpád, ki más ügyből kifolyólag ugyan, de jelenleg is a debreczeni kir. törvényszék fogházában van lecsukva. A feljelentés szerint a rablógyilkosságot Sóvágó János, Csürki Molnár Mihály és Taskó Mihály h.-bőször menyői lakosok követték el. A csendőrség erre a három rovtól multu gazembert elfogta s a nyiregyházi kir. ügyészség fogházába kísérte. A vizsgálatot a nyiregyházi kir. törvényszék fogadosította. Sóvágó, a megrögzött gonosztevő, ki már rablásért is több évi fegházat szenvedett; Taskó Mihály, ki jelenleg emberölésért 12 évi fegházra van ítélve s Csürki Molnár Mihály, ki szintén fegházban ül, tagadásban voltak. Az ügyészség mindazonáltal vád alá helyezte őket s a nyiregyházi kir. törvényszék előtt folyt le a végtárgyalás. A törvényszék, daczara a vádlottak tagadásának elítelte őket. Sóvágó Jánost életfogytiglani fegházbüntetéssel; Csürki Molnár Mihályt 13 évi fegházzal s Taskó Mihályt 12 évi fegházbüntetéssel sújtotta. A tábla a törvényszék ítéletét helyben hagyta; ellenben a kuria bizonyítékok hiányában teljesen felmentette őket s szabadlabrára való helyezéseket rendelte el. A gyilkosság így kiderítetlen maradt. A mult évben a mártónfalvai adópénztárt rabolták ki ösmereitlen tettesek. A nyomok a hirhedt gazemberhez, Sóvágó Jánoshoz vezettek. A veszedelmes embert elfogták, de ez, mint rendesen, tagadott, azonban a bizonyítékok ellene vallottak s a törvényszék hét évi fegházra ítélte, a debreczeni kir. tábla azonban büntetését nemrég kilencz évi fegházra emelte fel. Sóvágó a debreczeni kir. törvényszék fogházában várja most a kuria döntését. — Áprilisban H.-Bőszörményben lopásért elfogtak egy Osváth Sándor nevű embert. Osváth a debreczeni kir. törvényszék előtt beismerte a lopást s kijelentette, hogy ő úgy sem fog soká élni, tehát, hogy lelkiismeretén könnyítsen, megvalja eddigi bűneit. Vallomása közben elmondta, hogy Sóvágó egyik társa Kurucz János, ki már 32 évet töltött el a fegházban, megjelent a mult évben lakásau

s felszólította, hogy szegődjék hozzá és Sóvágóhoz a mártónfalvai adópénztár kirabolásában. Osvát vonakodott s kogy Kurucz rábíra, felemlítette az öreg Dogály meggyilkolását. «Látod — szölt hozzá — Sóvágóék meggyilkolták az öreg Dogályt B. Szent Mihályon, el is fogták őket, de tagadták s szabadon is bocsátották. Biztatta aztán, hogy csak jöjjön velük, kirabolják az adópénztárt s ha esetleg elfogják, tagadnak, s szabadon bocsátják. Osvát nem ment velük s a rablást Sóvágóék Osváth nélkül hajtották végre. A feletti beszélgetést hallotta Osvát neje és anyja Osvát — mint mondá, — nem is élt soká. Husvét után a fegházban felakasztotta magát. A debreczeni kir. törvényszék Osvát vállomásáról jegyzőkönyvi másolatot küldött a nyiregyházi kir. törvényszéknek, mely most a b.-szentmihályi gyilkosság ügyében új vizsgálatot rendelt el. A debreczeni kir. törvényszék vizsgáló bírója kihallgatta Osvát nejét és anyját ezek megerősítették Osvát vállomását. A debreczeni törvényszék az iratokat áttette a nyiregyházi vizsgálóbíróhoz, mely erélyesen folytatja a nyomozást, de azt nagyon megnehezíti, hogy a főtanu Osvát Sándor meghalt.

* Szédelgések végkiárulással. A kereskedelmi miniszter az ország több városából érkezett panasz folytán tapasztalta azt, hogy a végkiárulásokkal a kereskedők visszaélnék. Ha selejtes áruik összehalmozódnak s nem tudnak azon máskep tuladni az iparkamara bizottságtól végkiárulásra engedélyt kérnek, mely azt, nem vizsgálva az okot, meg is adja. — Ily módon nemcsak visszaélnék e jogukkal a kereskedők, hanem más szolid kereskedőnek erős konkurrencziát csinálnak, amit az néha nem is bír ki, azért a kereskedelmi miniszter egy ma érkezett leiratában elrendelte, hogy az iparkamara bizottság ezentul mindaddig nem adhat engedélyt végkiárulásra, mig az illetékes kereskedelmi és iparkamarát meg nem hallgatja ez ügyben, mely megvizsgálja hogy mi célból kéri a kereskedő a végkiárulást.

* Nehéz az élet. Molnár István 26 éves asszony immár egy év óta különválva él az urától a cser-utca 2363 sz. házban, napszámmal keresve kenyerét. A fiatalt asszony még a mult hó 19-én éjjel 11 és 12 óra közt elűt, s azóta nem látták, de nem is törődtek vele, mert többször megtörtént, hogy kiment valamelyik tanyára, bezárva szobácskájá. Mikor azonban az ünnepre s-m jött haza, jelentést tettek a házbeliak a III. ker. rendőrkapitányságnál, amely megindította a nyomozást a város egész területén s mivel sehhol sem volt található lakását feltörték, ahol egy czeduiát találtak melyben Molnárné arról panaszkodik, hogy nehéz az élet s ezért azt írja, hogy elemészti magát. A rendőrség most elrendelte az asszony körözését.

* Közgyűlés. Az Önálló munkás betegsegélyező pénztár temetkezési egylete folyó hó 13-án, azaz vasárnap délután 3 órakor a városkaza kis tanácstermében tartja közgyűlését melyre a tagok minél nagyobb számban való megjelenését ezuton is kéri az igazgató-ág. Ezt azzal közöljük, hogy lapunk szombati számban tévesen írtuk, mint ha e gyűlést a kerületi betegsegélyező pénztár tartaná.

* A nagyváradi ev. ref. nőnevelde megnyitása. Több ízben jeleztük már, hogy a reformátusok felsőbb nőnevelde állítanak Nagyváradon. — Az intézet díszes épülete már ott emelkedik az Emléktéren; csak a megnyitás kérdése foglalkoztatta még az intézet szervezésére kiküldött nagy bizottságot, a mennyiben pénzügyi akadályok forogtak fönn. A nagy bizottság tegnapi ülésén azonban jelezte, hogy a megnyitást többé nem gátolja semmit miután az egyházkerület és az érdekelt egyházmegegyek anyagi áldozata az akadályoka, elhárította. A bizottság ennek folytán kimondta, hogy az intézetet már ez év szeptember havában megnyitják.

* A nagytakarékpénztár alapítványa. A debreczeni első takarékpénztár 50 éves fenállását azzal is megörökítette, hogy a közisművelődési alapszabályok szerint nagyobb alapítványt tett olyan szegénysorsu növendé-

kek részére, kik magassabb kiképzetésükre a szükséges anyagi eszközökkel nem rendelkeznek. Ez alap kamataiból az első részre 600 ftos segélyre f. évi július hó első napjától a takarékpénztár pályázatot hirdet. Ezen alapítványnak részben, vagy egészben való elnyeréséért pályázhatnak, nem és vallás különbség nélkül debreczeni, hajdúvármegyei de mindenesetre magyarországi illetőségű oly szegénysorsu növendékek, kik akár a kereskedelmi szakmában, akár a képző és iparművészet, továbbá mezőgazdaság és ipar terén, akár végre a művészet vagy tudományok más ágazataiban velük született hajlamuknál vagy szorgalmuk és ügyességöknél fogva ki tűnő előmenetelt tanúsítottak. — A pályázók tartoznak képességükről eddigi tanulmányi előmenetelükről tanuszkodó bizonyítványi ványakkal felszerelt kérvényüket június 26-ig Szepessy Antal vezérigazgatóhoz benyújtani. Az idevonatkozó többi feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők a Takarékpénztár helyiségében. — Hogy e nemes célt a takarékpénztár elérhesse felhívjuk a közönség figyelmét a pályázatra.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, június 10.

A képviselőház mai ülésén elször Bernáth Béla és Ragályi Lajos beszétek ének tetszés közben a 16 § ellen.

Kristóffy a baloldali harsogó gunczaja közben szemenszedett együgyűségeket hordott össze a javaslat mellett.

Mikor a jobboldalról tömegesen gratuláltak neki beszédéhez, Hock János odakiáltott:

— Kisdédóvóintézeté lett a képviselőház

Utanna általános zajos tetszésben Mezőssy Béla bonczolgatta a liberális párt liberalizmusát. Elegauziávu vagdosta az igazságügyminiszter fejéhez saját gyenge érveit. Beszédének befejező része frenetikus tetszést aratott.

— A szabadelpvüpart mondá — a sajátságos szabadságot akarja békóba verni, de hiába. Kosuth szava it ezitalom erre: *Egy király megparancsolta a napnak, hogy ne keljen fel hajnalba, órája ne üssön, a pacirta ne daloljon, de hiába a nap fölkel, az óra ütött s a pacirta dalolt. — Ekkor földhöz vágta az órát, kitekerde a pacirta ngakát, hiába mégis megvirradt. Önök is hiába erőlködnek, megvirrad egyszer és akkor: más pacirta fog dalolni, más óra ütni.*

Perczekig tartó viharos taps követte a rokonszenves képviselő remek beszédét. — Utána Pichler Győző beszélt tetszés közben.

Szilágyi Dezső elnök ezután bejelentette, hogy a Ház hétfőn kezdi tárgyalni a katonai javaslatokat, tehát a **bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló javaslat felett megindult obszrukciós vitát akkor megszakítják** Ülés vége délután 2 órakor.

A delegáció összehívása.

Budapest, június 10. (A Debr. ered. táv.) A delegációt — mint hírlik — októberre hívják össze, amiből azt következtetik, hogy akkor szeptemberben a hazaküldött osztrák képviselőházat is össze kell hívni.

A kath. autonómia.

Budapest, június 10. (A Debr. ered. táv.) A kath. ikus autonómiát szervező kongresszusra kitűzött hetáridőt a legújabb hírek szerint nem tartják be.

A király mint dédapa.

Budapest, június 10. (A Debr. ered. táv.) Seefried báróné Öfelsége unokája leányt szült. A király elvállalta a keresztapátságot, s a hétfőn végbemeendő keresztelőre helyettesítet küld.

A debreczeni csata.

— Részlet Gracza György Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története cz. művének most megjelent 82. füzetéből. —

Nagy Sándor 1849. aug. 1-én alkonyatkor Hadrázon épen táborba akart szállani, midőn jelentik, hogy Ujváros mellé körülbelül tizenötezer főnyi orosz sereg tanyáz.

Nagy Sándor azonnal futárt küld Görgeihez s aztán húzódik tovább, hogy megvívja a szerencsétlen debreczeni csatát.

Máriássy János ezredes és hadosztályparancsnok, akinek döntő szerepe volt ugy a bevonulásánál, mint a debreczeni ütközetben, így írja le a további eseményeket:

... Augusztus 1-én este 10 óra után — ugymond Máriássy — megindult a hadtest Hadráztól Debreczen felé. Az éj szép, tiszta lévén, augusztus 2-án virradóra a debreczeni nagyerdőhöz jutotunk minden fennakadás nélkül.

A sereg egy rövid pihenés okáért megállapodott; s alig hogy megállottunk, ideérkezett az előre küldött lovas csapatból egy cirka-káló azon jelentéssel, hogy a csapat az ujvárosi uton egy előnyomuló ellenséges lovascsapatra bukkan s hogy az nála sokkal erősebb lévén, kénytelen volt előre Debreczen felé visszahúzódni.

... E jelentésre azonnal indultunk. — Nagy Sándor a lovasságot magához vévén azzal előre rohamot, meghagyván tábori főnökének, Pongrácznak, hogy a hadtest Debreczennek délnyugati részén, az Ujváros felé vezető uton csatarendbe állítsa fel s az előőrsöket jól előre előrsézi.

Mig Nagy Sándor előrohadván s az ellenséges lovascsapatot visszanyomva, szemlét tartott: addig a hadtest megszorodva az itt talált Korponay féle csapattal, következő csatarendben állítottatott fel: Máriássy János ezredes gyolghadosztálya elfoglalta a balszárnyat, Bobics ezredes hadosztálya a Korponay féle csapat pedig képezte a tartalékot. Minden hadosztály egy-egy zászlóaljtal volt jól előre előrsézi.

Az állás, melyet így felállítva elfoglaltunk katonailag vége igen gyenge és rossz volt. Előtünk balról a messzi kiterjedő síkság, a részről fedetlenül állotunk. Jobbszárnyunknak volt ugyan némi tamasza az itt elterjedő debreczeni erdőben, de részint ennek nagy kiterjedése, részint pedig seregünknek csekély voltánál fogva, az nem csak, hogy hasznunkra nem volt, de a mint később bebizonyult iszonyu nagy kárunkra szolgált. A balszárnynak szerencsére itt több régi mesterségesen csinált gödör találtatott; s minden gödör mellett egy-egy jókora földhányás, ezen, állítólag a töröktől származó maradványokat hadosztályommal lehetőleg felhasználtam, a gyalogságot zászlóaljanként bealítván a gödörbe s agyúimat az emelvényekre tolatván, miáltal midőn egyrészt embereimet fedeztem, másrészt agyúimnak lehető legelőnyösebb állás szereztem.

A tábornok nemsokára visszajött a szemlérel s a felállítást a lovasságnak elhelyezésével bevégezte; négy század a 8-ik huszár ezretről, a balszárny legszélső részén, ugyanannyi a jobbra, a többi a tartalékhoz rendeltetett.

A felállítás bevégeződve, Nagy Sándor akkor a jobbszárnyánál lévén, engem magához hívatott, tudatván velem egy épp akkor Görgei fővezértől érkezett, szaviratként hangzó parancsot, mely feleletül Nagy Sándor tegnapi jelentésére azt parancsolta, hogy az elő hadtest Debreczennél állást véve az ellenséget, bárhol mutatkozik visszaverje. Azonnal haditanácsot tartottunk.

Az értekezlet után többen Nagy Sándor tábornokkal kilovagoltunk az előőrsökhöz s azokat végig nézve, itt az orosz előőrségnek tisztjeivel szóba ereszkedünk s a ravaszok, midőn elhagytuk őket, meghívtak bennünket délután 5 órára orosz theatra; ez a fogás sokaknál megerősíté a Görgei új parancsa után librákaptat biederem valószínűségét, hogy az nap nem lesz komoly ütközetünk. Mindazonáltal elhatároztuk, hogy a hadtest ezen

felállításban várni fogja egész nap fegyver alatt az ellenséget. Seregünk ellátására elfogadtatott a lelkes debreczeni lakosok azon hazafias ajánlata, hogy az étel elkészülve kihozatik a seregnek a táborba. Bobics ezredes átvévén a tábor parancsnokságát, Nagy Sándor tábornok s vele én is belovagoltunk fél-tizenegy óra tájban a városba. Megfűrdővén, felmentem a nagyvendéglőbe ebédelni, itt egy csomó tisztet találtam s köztük Nagy Sándor tábornokot is.

Folyt köv.

Szobrot Szilágyi Istvánnak!

Debreczen, június 9.

Egy esdő szót kaptunk a tegnapi postával, melyet az alábbiakban szöszierint közlünk: az beszél magától, nem kívánunk tehát szót vesztegetni rá, csak ajánljuk t. olvasóink szives figyelmebe, hisszük, hogy nem hába. Ime:

Felhívás.

Mikor a hosszasan tartott aggodalom után, csakugyan elkövetkezett reánk a megrendítő csapás s a mi dicsekedésünket, Szilágyi Istvánt elrajzolta fölünk a kérlelhetlen végzett: meg a ravatalon feküdt a nagy halott, midőn elhatároztuk, hogy szobrot állítunk nem az ő emlékének, amely végtelen időközök át ugys elni fog ez iskolának falain kívül, és belül s a tanítványok és tudomány embereinek sőt a nemzet jobbainak szívében, hanem szobrot állítunk jelül a hálás kegyeletnek, azért a sok jóért, melylyel az idv-zült e mi főiskolánkat félszázadot meghaladó tanári s csaknem annyi időre terjedő igazgató nagysikerű működése által elárasztotta s azért a sok kincsért, melylyel a tudományt önfeláldozó munkásságával gazdagította s sokak között szétplántálta.

Ezen cél megvalósítása végett szólunk mi most a boldogult volt tanítványainhoz, a tanúgy, a tudomány s általában a nemzet köznevelődés lelkes barátaihoz s kérjük őket, hogy e nemes feladatunkban jöjjenek segítségünkre s nyújtsanak eszközt; — keressek ezt másoknál is — a célba vett terv megvalósítására.

Erős a mi hittünk, hogy ezt is megteszik.

Erős a mi hittünk, hogy ez irányba kérélmünk nem leend a pusztában kiáltó szó s a begyüleendő adományok biztosítani fogják a sikert és nemcsak egy díszes szobor fogja dícsőségét hirdetni annak a nagy férfúnak, aki tollal és szóval, a tudás és tanítás felelősségével munkás élete végéig pillanatát küzdött a magyar nemzeti kultúráért; hanem egy jelentékenyebb, nevét a felső iskolai alapvány is, melyet a szobor előállítás költségeinek fedezésén felül, a begyűlt adományokból lete-síthetni reményünk.

Nem tartjuk szokégesnek, hogy tervünk sikere érdekében bővebben szóljunk, azo-hoz kiknek e felhívás kérésekhez jut; hi zen a Szilágyi élete és munkássága megdicsebb ajánlat arra, hogy megnyilatkozzék a munkás szeretet ott, a hol az iránta való hála kifejezéséről van szó.

Egyszerű kérésünk ugyanazért csak az, hogy a jelzett célra begyűlt adományokat a gyűjtő ivvel együtt postautalványon mihamarabb Krüszelyi Balint iskolai penztárnokhoz beküldeni méltózzanak.

Kelt Máramaros-Sziget, 1897. május 11-én

A máramaros-szigeti ev. ref. Lyceum Igazgató tanácsának nevében:

Tisza Kálmán,
főgondnok.

György Endre Héder Janos
felügy. gondnok. h. felügyelő gondnok.
Szikszay Zoltán Dr. Papp Tibor
ref. lelkész, sz. biz. elnök, M.-Sziget v. polgarm.
V. Krüszelyi Balint Lator Sándor
jogtanár, isk. penzt. megveit árva-z. elnök.
Dopa Sándor Vékony Antal
főgömn. igazgató. főgömn. tanár.

TANÜGY, Kereskedelmi felső iskolák tanárainak országos egyesülete.

Saját tudósítónktól.

Kolozsvár, június 9.

A kereskedelmi felső iskolák tanárainak országos egyesülete ez évi közgyűlését június 6. és 7. napjain tartotta Kolozsvárott a kereskedelmi akadémia dísztermében, a melyen a debreczeni ker. akadémia is képviseltette magát.

Az ország összesen 45 kereskedelmi felső iskolaja képviseltette magát ezen közgyűlésen. Budapestről Névy László, Eillinger K. Péter János igazgatók, dr. Kóós G. dr. Schack B., Trautman Henrik, dr. Simonyi J., dr. Briht J., dr. Barna I. tanárok, Róser J. és Aranyosi igazgatók; dr. Kunos I. a keleti akadémia igazgatója; Brassóból Orbán J. igazgató, dr. Kovacs I. tanár; Szegedről Reich Manó, dr. Pal tav, Debreczenből Szántó Sámuel, Potomcsik J. tanárok voltak jelen, Nagyváradot Propper N. János igazgató képviselte. A közgyűlésen a kolozsváriakkal együtt veve összesen 83 tanár jelen meg.

A vendégek fogadására Kolozsvár városa, a kereskedelmi és iparkamara továbbá a kolozsvári kereskedelmi akadémia együttes bizottságot alakított. A közgyűlés tagjai annak egész artama alatt Kolozsvár város vendégei voltak.

A közgyűlés tárgysorozatából kiemeljük: Junius 6. Névy László budapesti kereskedelmi igazgató é országos egyesületi elnök nagyszabású beszéddel nyitotta meg a közgyűlést s fejtegetve a kereskedelmi szakképzés megvalósítását a nemzeti kultúra tényezői között, a felső szakoktatás megkezdett reformjait a tovább fejletését jelölte meg mint elődiz hatlan teendő; az alsó fokú kereskedelmi tanoncz iskolára nézve pedig hangsúlyozta, hogy ezen iskolák vezetése mid-nyit, hol felső kereskedelmi iskoláké, s ezzel egy igazgatás alá hely-zendő s a felső kereskedelmi iskolák tanáraitra bízandó a tanítás; mert sz-rinte az alsó fokú kereskedelmi iskolák elhagyatóságának oka, hogy az elemi vagy polgári iskolák vezetésére vagy ezek tanítóiból vegyesen összeállított testületekre voltak bízva, sok helyütt sem helyiséggel, sem szakszerű felszereléssel sem kereskedelmi szempontból képzett tanárokkal nem bírtak.

Az előki beszéd köztetszest aratott s annak méltó viszhangja volt Szvacsina városi tanácsos tálpra esett válasza, melyben Kolozsvár városa nevében üdvözölve a magyar kereskedelmi szakképzés munkáit, remélvén fejtegette az agrár és mekantil irányzat modern versenyét, melyet idvös megoldásra csak a kereskedelmi szakképzés intenzívítása vezethet.

Trautmann H. egyesületi főtitkár, Hajnal M. penztáros, dr. Schack B. szerkesztő jelentéseit tudomásul vették.

Kiss Sándor kereskedelmi akadémiai igazgató nagy tudományú fejtegetése a kereskedelmi iskolai tanárképzés és kepe-ítésről helyesítő tudomásul vétet. E tárgyban 6 hó befolyása alatt a válasz manyt a vallás-közoktatási magy kir. lyi miniszterhez való jelentés-tételre utalták.

Dr. Kunos Ignác, a keleti tanfolyam igazgatójának valóban érdekes felolvasását a keleti nyelvek kereskedelmi fontosságáról taps-al fogadták a közgyűlés.

Deli 1 órakor Kolozsvár sz. kir. város által a közgyűlés tüzeteletére adott díszebéd volt a «New York» szálló dísztermében, a melyre a város, a tud. egyetem, kereskedelmi és iparkamara képviselői s a közgyűlésen megjelent tanárok részvételével.

Június 7. A közgyűlés folytatása. Az üdvözlő beszédet dr. Márki S. tud. egyetemi tanár tartotta.

Tárgyalás alá kerültek következő tételtek: «A középiskola és kereskedelmi szakiskola kapcsolata». Előadta dr. Széplaki I. tanár. «A modern nyelvek a kereskedelmi iskolában». Előadta dr. Kain Károly. «A kereskedelmi iskolák nevelési eszközei». dr. Kovács I. brassói állami f. keresk. iskolai tanártól.

A tisztikar és választmány leköszönvén, elnökké újból Névy László, alelnökké Kiss Sándor és Peter János igazgatók, a szakközölyny szerkeztőjévé dr. Schaack Béla, főtítkárrá Trautmann Henrik, pénztárossá Hajnal Márton választották.

Majd több indítvány került tárgyalás alá: dr. Szántó Sámuel debreczeni tanár, a z alapszabályok egyes szakaszainak módosítása, Propper N. János nagyváradai igazgató, a rendtartás 40 szakaszának illetve a tanulók évközbeni atlépésének szabályozását sürgeti.

Déli 1 órakor a kolozsvári kereskedelmi akadémia által adott diszebed a sétatéri kioszkban.

Délután kirándulás az «Andrássy-havasok»-ra, 8-án Tordára a hasadék és sóbányák megtekintése.

CSARNOK.

Az Erna regénye.

Irta: **Metamorphosis J.**

Sötét nyári éj van. Nehéz szürke fellegek borítják az eget. A villámok cikáznak, koronkint megvilágítva a Paraky kastély falait.

Mindenki alszik csendesen, csak a szép Erna virraszt egyedül szobájában. — Ágya érintetlen s ő maga teljesen felöltözve, nyugtalanul jár fel s alá.

Az éjjeli lámpa halványzöld világánál hófehér arczával rendetlenül vállaira omló sötét hajával, — revedező tekintetével a kétségbeesés szobrához mint aul szölgálhatna.

A vihar tetőpontját érte. Villám villámot követ. Egyre növekszik a szelvény, úgy hogy az ember a végítéletet hiszi közeléni.

Erna nem fél a vihartól. Sokkal nagyobb az a vihar, amely az ő keblében dúl. A szívé tépő kínok nem engedik aludni ama boldogok módjára, kik előtt ismeretlen a fájdalom, kiket nem bánt az elhagyatottság kietlen pusztá érzete.

Elkínzott, e sanyargatott lelke visszazall a közelmul édes és gyötrelmes emlékeibe. — Mennyi füstbe ment terv! Mennyi rombadólt édes remény!

Ő nem remél többé! A mult letűnt s vele együtt boldogága is, mely nem volt egyéb, mint hű csa óka álom, szertefo-zlott, mint a csalfa délibab!

A légben röpködő varjak serege — a néma erdő fái, bokrai mind csak azt hirdetik: «Volt — nincs.»

Lelkében egymást üzik a kétségbeesítő gondolatok. Nincs ereje többé küzdeni az élettel, nem óhajtott már semmit, csak meghalni, megsemmisülni!

Íróasztalához megy s annak egy rejtett fiókjából kivessz egy kabinetaku fényképet. Szép barna, mintegy 30—32 éves ferfit ábrázol e kép, magas értelmes homlokkal, élénk sötét szemekkel, — melyek szinte beszélni látszanak.

Oh Olivér! Tehát csakugyan igaz és nem álom! így sóhajtott fel a szegény leány, megcsaltat, elhagyat!

Tenger a bánat keblében s a tularadó érzelmek szívében már nem forrve megkezeibe rejtve arcját, sir, zokog keservesen.

A vihar mintha o-ztoz nek fájdalmában, tördeli a park fát s a fékevesztett elemek

mintha csak dühös csatát vívnának odakünn.

Erna mindebből nem hall semmit, annyira elfoglalják gondolatai. Letörli könnyeit s keskeny, fehér kezével végigsimítja égő homlokát.

Egy elhatározás érelődött meg lelkében s ettől többé szabadulni nem bír, de nem is akar.

A boldogság, az a bűbajos exotikus virág nem az ő számára virult. Az igaz, tiszta szerelem melege — jóságos enyhe, melyet szíve oly hön óhajtott, elérhetetlen tűnő álom maradt neki!

Mi is voltaképpen a szerelem? Egy tiszta, nemes vonzalom, egy öntudat nélküli rajongás. A lélek összefolyása, a szív összeverése. Vak bizalom s egymáshoz nyílt szívvél való ragaszkodás. Faradozni, küzdeni s ha kell, feládozni mindent: az egymásnak és egymásért való érhetésért. Megértve egymást s megosztva híven egymás örömét, bánatát.

Nem pusztá idea ez? Egy elérhetetlen idea!

Ilyen képet festett magának Erna, ilyet óhajtott, így érzett ő. S mit csert cserébe?

Hideg közönyt, háládatlan, rut visszálést — megbántást, megaláztatást!

Miért is éljen tovább ilyen csalódás után! Ő nem fél a haláltól, nem sajnálja itt hagyni az életet, nem sok öröm volt benne. Milyen jó lesz majd megpihenni ottan, a hol már nem faj semmi. Nem bánt az elhagyatottság, sem a megaláztatás.

Nesztelenül, óvatosan kison szobáskájából s megy, fut, ki a viharos éjszakába.

Nem törődik már semmivel, csak egy czél lebeg szemei előtt, fardhatatlanul megy tovább, tovább, mig nem elébe tűnik mint valami ezüstös csik — a kastély közelében folyó víz.

Erna nem hall, nem érez már ekkor semmit, egy tompa zsibbadás vesz erőt rajta, agya lázasan lüktet, nem képes többé gondolkozni sem.

A víz tükre olyan csábító. A habok olyan lágyan, édesen susognak.

Gyermekkora bűbajos emlékeiből eszébe jutnak a szép tündermesék, kristálypalotáról, vizitündérekről.

Felcsigázott képzeletében már látja is a nymphákat, a mint csábosan integetnek felé érteni véli a habok sutogását, hivatását: Te szegény, csalódott leány, jöjj le ide hozzánk, mi majd lágyan átölelünk, elringatunk csendes, édes álomba s itt majd feltalálod, a mire szíved vágyik — nyugalmad.

Mezgek, megyek — susogja lázasan Erna — kitarja karjait a képzeletszülte alakok felé és ekkor már csak annyit érez még, hogy nem a hűvös habok, hanem erős kezek ragadják meg s tartják vissza s nagyot sikoltva, eszméletlenül hanyatlik megmentője karjai közé.

Hogy megértsük — mi vitte Ernát e végzetes lépésre, vessünk egy pillantást a közel multba.

Egyszerű — közönséges történet az csupán — egy mindennapi eset, de a mely még is mindig örökre új marad.

Szeretni és csalódn!

Oh milyen kimondhatatlan fájdalom és szenvedést összpontosít e két szó magában. Erna is szeretett! Hit és remélt. Hitte, hogy azok a rózsás álmok, melyeket az ábrándos lélek magának kifestett — megvalósulnak. S milyen boldoggá tette őtet e hit.

Tele volt a szíve forró vágyakozással, rajongott mindenért ami szép, jó és nemes. Hogy boldogságát nem tudta feltalálni mind-ezidőig, oka abban keresendő, mert mindig az eszményt a tökéletest kereste.

Pedig az olyan hiába való dolog, akár csak a Danaidák hordójába vizet meríteni.

Eberek vagyunk mindnyájan telve hibákkal, egyikben ez, másikban más, tehát a tökéletest hasztalan keressük, nem találjuk meg soha! Lehetünk pillanatnyi elfogultság-

ban, amidőn rámondjuk valakire: «Ő az igazi» — de a kiábrándulás a közelebb és huzamosabb ismeretség után legtöbbször beszkokott következni.

Ilyen volt az Erna esete is. Egy egész veletlen folytán ismerkedett meg Szirányi Olivérrel.

Virárfakadás hónapja volt éppen, a természet felébredve hosszú téli álmából, magára öltve szép zöld ruháját. Minden virult — minden újra élt — s örült az életnek.

Egy ilyen szép napon Erna szokott sétájára ment társalkodónéjával. Séta közben elejtette zsebkendőjét, melyet a véletlenül épen utánok jövö Szirányi fölvevett s hozzájuk sietve átadott tulajdonosnőjének, egyszersmind bemutatta magát a leánynak s bocsánatot kérve, hogy ezt ilyen szokatlan uton teszi, de mondá, régen keresi már az alkalmat, de miután ez mindedig hiába való volt, tehát ezen kissé a merikái a s módot választotta.

Ez a merész fellépés eleinte visszataraszteltt Ernánál, de a fiatal ember csinos külseje, behízelgő modora, szellemes társalgása csakhamar feledtették vele az első kellemetlen benyomást s rövid időn olyan fesztenül társalogtak együtt, mintha már régtől fogva ismerték volna egymást.

Ezentul találkoztak gyakran — később mindennap. Olivér mint az árnyék követte Ernát mindenütt, ahol ez megjelent. Kísérte sétán, de volt színházban, bálokban, ló versenyen, szóval mindenütt.

Kicserelelték gondolataikat — eszméiket. Vitakoztak társadalmi vagy más kérdésekről, s mi természetesebb, minthogy az érzelmek képezték beszélgetésök fonatát.

Olivér már kezdettől fogva ostromolta a leányt szerelmével. Elmondta, hogy figyelemmel kíséri már régen, csak az alkalmat várta hogy közeledhessen hozzá. Elmondta, — hogy szereti, hogy imádja olthatlan lánggal, örök szerelemmel. Esdve kérte Ernát, mondja ki végre az «igent», mely őt az emberek legboldogabbikává teendi.

Elbeszélte milyen sivár volt eddig élete hogy sokat szenvedett és sokat csalódott az emberekben, hogy a sors neki kárptótlással tartozik s hogy a boldogságot csak Ernánál találhatja fel!

Lefestette előtte a boldog jövőt a legmarkansabb ssinekkal, a nyájás kedves otthont s a leány elbűvölve hallgatta.

Lelkében egy új világ nyílt meg, szíve nem volt üres többé, betöltötte azt egy kép egészen, benépesítve azt forró vágygyal, édes reménnyel!

Erna hitt! De hogyne hitt volna! Gondolta-e hogy ezek a szemek, az az ajk hazudnf tud? Hihette-e, hogy az, amit az ifju örök-szerelemnek mond, nem egyéb mint hirtelen fellobbanó szalmaláng, vagy pedig hasonló a nyári fergeteghez, mely a milyen hamar támad, épen olyan hirtelen el is mulik.

(Vége köv.)

Nyilt-tér.

Egyedül elismert kellemes ízű **természetes** hashajtószer a

Ferencz József

keserűviz,

a keserűvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.

A millenniumi nagy éremmel egyedül tüntettetett ki.

Kértek csak **Ferencz József-keserűviz,** nem pedig budai vagy egyéb elnevezést használni. **Kapható mindenütt.** (Az igazgatóság Budapesten)

Millenniumi kiállításon kitüntetve „Jó munkásságáért“

NYARI JÓZSEF és FIAI

Budapest, VI. Podmaniczky-utca 43.
Debreczen, Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a legjutányosabb áron mindenféle színhagyott férfi-, női- és gyermekruhákat csipkét, szüvegeket és butorszöveket, kezimunkákat, keztükét és mindenféle függönyöket stb.

Női tolették egészben festetnek és csak az átalakításra szánt ruhát kell felbontani.
Férfi ruhák egészben festetnek.
Vegyileg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben felbontatlan állapotban lesz.
Festésünk **szintartó és nem fog,** vegyileg mosott és tisztított tárgyak a szövet minősége szerint **megújítva,** azonnal használható állapotban adtuk vissza.
Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére.
Vidéki (postai) megbízásokat egyenesen gyárunkhoz **Tiszafüredre** kérjük küldeni.

Nagyvárad, főut., Orsolya zárda mellett.
Eger, Dobó-tér.

Gyűjtőtelepek az ország több részében.

Két ajtó

egészen új, vasalva, felszereléssel együtt, csinosan befestve olcsó áron eladó.

Értekezhetni Miklós-utca 1078. sz. a.

MOKÁN TÓDOR

Erdővidéki

székely-turó és kaskavál-sajt gyára

Nagy-Baczon (Erdély)

(Háromszék-vármegye.)

Sürgőnyezim:
Tódor, N.-Bacson.

Sürgőny álmás:
Baróth.

Ezen gyár által produkált turó és sajt termékek úgy szaktekintélyek, mint kis és nagykereskedők, magánosok részéről legnagyobb elismerésben részesültek a legutóbbi ezredéves kiállításon millenniumi nagy arany éremmel lettek kitüntetve.

Szállít nagyban és kicsinyben
és pedig:

Legfinomabb székely-turót 1/2—1 kilós szálamhólyagban, 1—3 kilós hólyagban, 3—10 kilós hólyagokban, 5 kilós izléses bödönkében, 10—25 kilós bödönökben, 1 kilós koczka alakú faládikában, 1/2 kilós fenyükaszukban

kilonként 43-53 kr. értékben.

Saját juh-tenyésztésem lévén, mint nagyban termelő azon helyzetben vagyok, hogy mindig olcsóbb áron, sokkal jobb minőséget szállíthatok mint más kereskedők.

Minden nap friss szállítmány.

Megrendelések azonnal és pontosan intézettek el.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik küszvénynél, csuznál, fagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendelitetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti áron majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtéku utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Pán likagilisztában és gyomorhajban szenved az emberiség fele része.

A szenvedő emberiség vigasztalására és segélyére!

Kik galandféregben és gyomorhajban szenvednek!

Pántlikagilisztá fejestől és gyomorhaj

a páfrány-tokosok által, fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrovidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik.

Egyedül valódi kapható:

Schneider József

gyógyszerésznél,
Resiczan, fő-utca 3.

[Délmagyarország.]

Védjegy.

Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli, gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha a pántlikagilisztá-féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — **Törvényesen védve.** — Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére **frt 3.50** postai utánvétellel vagy a fenti összegnek előre való beküldésével. **A pántlikagilisztá tünetei a következők:** az arc halványasárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák' lesóványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság, felváltva mohó étvágygyal gyakori rosszullet vagy épen ájulások és szédülés főleg éhgyomornál, egy gombalyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhív gyakori felbőfögés, belgörcs, hengergetés, hullámszerű 'mozgások' szuro szívó fájdalom és szurasok a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendtelenségei különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajítása. Továbbá itt minden gyógyszer kapható. **Santaltokosok** hatásuk an fölülmulthatatl' nok, gyorsan és biztosan gyógyítanak nőknél és uraknál elgyengült férfierőt, huygcsőfolyásokat, foly'sokot nőknél és uraknál befeeskendezés nélkül. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. **Makaes baj** ellen egy dupla adag 4 frt. Mind egyedül valódi kapható:

SCHNEIDER J. gyógyszerésznél, RESICZAN,

fő-utca 3 (Délmagyarország)

Millió betegnek segített már ez a szer.

Itt még kapható a legjobb iszákosság (részség) elleni szer, 1 üveg ára 2 frt, öreg bajnál 4 frt.

Áz Eperjesi Népbank Kályhagyára

ajánlja tiszta fehér és teljesen tűzálló anyagból készült fehér, továbbá szines, ó-német, chamois és majolika

cs erépkályháit

valamint **diszes kandallóit, kandallós kályháit és takaréktűzhelyeit,** melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosittatik.

A kályhák felállítását a saját kipróbált szakavatott állítónk végzik.

Egész épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vállaljuk el.

Főraktár Eperjesen.

Bizományi és mintaraktár Debreczenben

Kovács Gyula vaskereskedő urnál

Nagy-uj-utca szegletén a Bika szálloda mellett

Kész felállított minta kályháink ugyanott megtekinthetők s a raktárról kiválasztott kályhák kívánatra azonnal felállittatnak.